

ДО ПИТАННЯ ГЕНЕАЛОГІЇ РОДУ САВИЧІВ

Стаття присвячена ролі старшинської родини Савичів в українській історії, а також дослідженню впливу державних посад на позиціонування в офіційній ієрархії влади.

Автор статті показує значення родичання генерального писаря Семена Савича та його нащадків з іншими відомими старшинськими родами Лівобережної України для розширення власних земельних володінь у XVIII ст.

Ключові слова: Семен Савич, старшинські роди, генеалогія, бунчуковий товариш, військовий товариш.

Історія походження та генеалогії відомих українських старшинських родів була дуже складною. Перші спроби систематизації були зроблені, насамперед, в останній чверті XVIII ст. і тривали упродовж XIX ст. Однак, лише деякі із стародавніх родів накопичували історичні документи, переходячи вже від формування суто фамільних збірок до збирання рукописних колекцій українських старожитностей, що містили документи вже не тільки власного роду. Подекуди в їхніх збірках накопичувалися матеріали великої історичної ваги. На цьому тлі фамільний архів Савичів, на нашу думку, практично нічим не виділявся із загальної маси рукописів представників лівобережної родової еліти. На жаль, первісний склад цього родового зібрання до нас не дійшов навіть в описанні.

Найбільший внесок у дослідження історії неурядової старшини зробив Л. Окиншевич [4, 57]. Він проаналізував різні поняття, які співіснували тривалий час: «заслужений», «знатний», «значний», «старовинний», і на прикладах показав виразне відокремлення знатного військового товариства у 70-90-х роках XVII ст. Увагу неурядовій старшині приділив В. Кривошея [1, 14], який відзначив перехід полкового товариства у значкове товариство, наголосив на існуванні перехідної форми – бунчукових товаришів. Джерелознавчі, регіональні, генеалогічні і майнові аспекти проблеми дослідила І. Кривошея [2, 40-49]. Г. Швидько відзначила, що гетьман використовував бунчукове товариство, «вилучаючи його з-під сотенної і полкової юрисдикції і підпорядковуючи своїй владі і суду» [5, 62].

Українські дослідники В.В. Кривошея, І.І. Кривошея та О.В. Кривошея [3, 322-323] провели величезну роботу по установленню прізвищ, імен та по-батькові, датуванню народження, смерті, початку і основних віх службової кар'єри, знаходженню на посаді чи у відповідному чині, участі у різноманітних акціях, походах, битвах, штурмах, даних про матеріальний стан, наявності маєтків, млинів, селітряних заводів, винокурень, генеалогічних даних, пов'язаних із родоводами козацьких старшин, тривалості шлюбу та складу сім'ї неурядових старшинських родів.

Зрештою, незважаючи на досить велику кількість наукових праць з історії генеалогії козацької старшини і наявних джерел, історія родини Савичів залишається малодослідженою. Тому на енергійні зусилля дослідників чекають пошуки родоводу козацьких старшин Савичів і скрупульозні генеалогічні розписи. В цьому ряду стоїть і наша праця. Утім, кілька поколінь істориків, чії імена і персональний внесок зазначено вище, не беручи до уваги певні вади, заклали міцний підмурок, опершись на який можна створити комплексне дослідження козацько-старшинського роду Савичів.

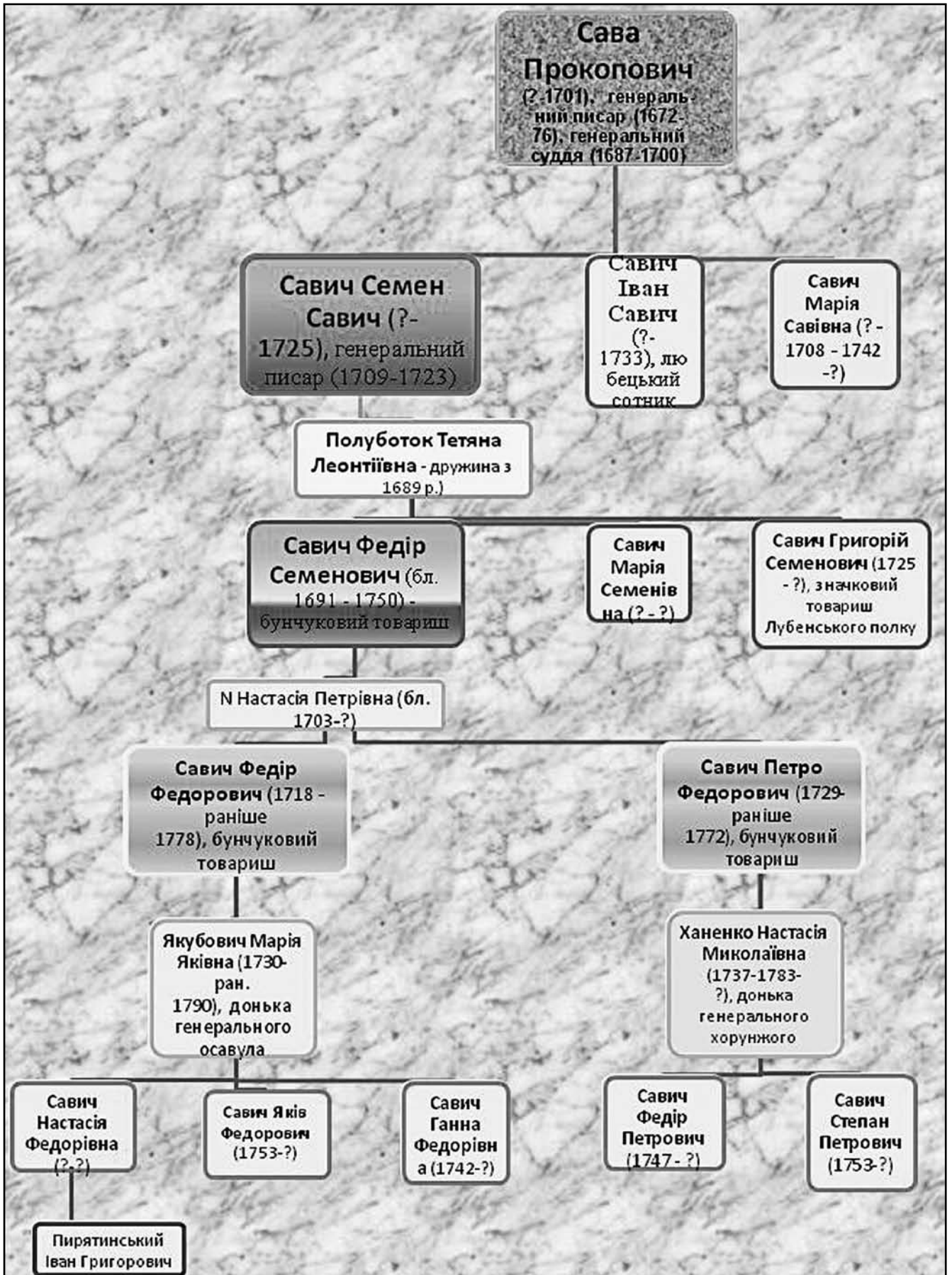
Родоначальником цього роду став Сава Прокопович (?-1701) [6, 34]. Рік його народження, на жаль, невідомий, але вже у 1669 р. він, як воронізький сотник, бере участь в укладенні Глухівських статей. Його роль оцінюють, і він в цьому ж році їде з посольством від гетьмана Дем'яна Многогрішного до Москви [7, 623]. Далі кар'єра розвивається по висхідній. 1671 року Саву Прокоповича призначають Переяславським полковником.

У 1672 р. до влади приходять гетьман Іван Самойлович. Він вводить перспективного діяча до свого уряду. Чотири роки, до 1676 р., Сава обіймає посаду генерального писаря. Але згодом з невідомих причин гетьман відсторонює його від влади. У 1687 р. С. Прокопович спільно з групою генеральних старшин (С. Солониною, А.Гамалією, Я. Лизогубом та С. Забілою) під час невдалого Кримського походу організовує змову проти гетьмана І. Самойловича, і, відтак, в липні 1687 р. на Коломацькій раді підтримує кандидатуру Івана Мазепи (1639-1709) на гетьманство. В свою чергу Іван Степанович, ставши новим гетьманом, вводить Саву Прокоповича до складу генеральної старшини у ранзі генерального судді [8, 78].

Батьківську справу гідно продовжує син Семен (Симеон). Він отримує прізвище за іменем свого знаменитого батька Сави і вже іменується, відповідно, Савичем, разом з ним підписує у 1887 р. Коломацькі статті «вместо себе и брата своего Івана...» [9, 1], а вже 1689 р. в ранзі значного військового товариша супроводжує гетьмана І. Мазепу до Москви. У цей час Семен Савич одружується із Тетяною Леонтіївною Полуботок – донькою переяславського наказного полковника Леонтія Артемійовича Полуботка. Його син Павло Полуботок (бл. 1660-1723), як відомо, був чернігівським полковником (1706-1722) та наказним гетьманом Лівобережної України (1722-1723).

Гетьман І. Мазепа здійснював через С. Савича вплив на чернігівську старшину, у 1701 р. призначивши його на високу посаду писаря Генерального військового суду (1701-1706 рр.) [7, 597-598].

Другий син Сави Прокоповича Іван був товаришем Чернігівського полку (?-1733), любецьким сотником (1709-1725, 1727-1733).



Генеалогія роду Савичів

Будучи при полковому правлінні, він помер у 1733 р. у Чернігові. Його дружиною стала донька любецького священника Феодотія Григорівна Пронкевич (1667-1743) [3, 322].

У Сави Прокоповича була ще донька Марія (?-1708–1742-?). Вона одружилась із глухівським козаком, бунчуковим товаришем Данилом Герасимовичем Кутневським (?-1732). 29 серпня 1699 р. І. Мазепа надав йому універсал про прийняття під бунчук. 8 березня 1715 р. за військові служби він отримав гетьманський універсал на с. Кривоносівку, підтверджений царською грамотою 7 червня 1718 р. [3, 202].

На жаль, відсутні дані про дату народження Семена Савича. Ми припускаємо, що він народився 4 листопада, зокрема у «Журналі, тобто насущній записці справ, що траплялися у Військовій Генеральній канцелярії... Миколи Ханенка...» у цей день був зроблений наступний запис: «цього числа у його милості пана писаря військового генерального (С. Савича – А.Г.) був бенкет, на якому, як усі їхні милості пани колегати, так і його милість пан полковник Чернігівський (П. Полуботок – А.Г.) із старшиною генеральною бенкетували допізна» [10, 23].

С. Савич пропрацював на посаді писаря Генерального військового суду п'ять років (1701-1706 рр.). У 1709 р. він обирається до уряду Івана Скоропадського генеральним писарем.

Генеральний писар був другим за порядком і найвпливовішим членом ради старшини – Гетьманської або Генеральної військової канцелярії. Він офіційно керував Генеральною (або, як тоді писали, Єнеральною) військовою гетьманською канцелярією, вів дипломатичні зносини, листування. Іноземці, як правило, називали генерального писаря канцлером [11, 227]. Йому відписувалась найбільша (на рівні з обозним) рангова маєтність на 400 дворів [12, 170-173].

У Генеральній військовій канцелярії починали свою державну кар'єру сини генеральної старшини. Це відкривало їм шлях до виконання найвищих управлінських функцій. Пройшовши таку школу, канцеляристи входили до генеральної старшини або ставали полковниками, отримавши ранг військового товариша, а згодом – бунчукового товариша [13, 62].

З січня по серпень 1718 р. Семен Савич у складі великої делегації Івана Скоропадського перебував у Москві і Петербурзі на весіллі гетьманової доньки Уляни і сина царєвого улюбленця П.А. Толстого Петра. 21 травня 1718 р. Петро I (1672-1725) царською жалувальною грамотою подарував великі маєтності гетьману у довічну власність [14, 49-51].

Дбав С. Савич і про розширення земельних володінь своєї родини. 7 червня 1718 р. царською грамотою було підтверджено гетьманський універсал І. Скоропадського від 8 березня 1715

р. на землі доньки і сестри Савича, а за служби військові його зять (чоловік сестри Марії), глухівський козак Данило Кутневський, отримав право на с. Кривоносівку. 1717 року чоловік доньки С. Савича Марії, значний військовий товариш Роман Федорович Чарниш-Борохович (?-1723) разом із тестем, не враховуючи прав інших спадкоємців, виклопотали універсал на м. Лютенку. У 1718 р. з'явилась ще одна царська грамота на маєтності [3, 202, 396].

Після смерті гетьмана І. Скоропадського в липні 1722 р. Семена Савича перепризначають генеральним писарем в уряді наказного гетьмана Павла Полуботка (бл. 1660-1723). Нагадаємо, що він був одружений із сестрою Павла Леонтійовича, Тетяною [3, 272]. До речі, на його доньці Олені Павлівні (?-1745) у 1714 р. одружився малоросійський генеральний підскарбій, автор 10-томного «Щоденника» Яків Андрійович Маркович (1696-1770), що перетворив с. Сваркове в осередок культури. Він був сином генерального підскарбія Андрія Марковича Марковича (1674-1747), який упродовж 1709-1714 рр. обіймав посаду глухівського сотника [8, 76]. Крім того, новий гетьман покладався на досвід Семена Савича. 4 серпня 1722 р., приїхавши надвечір до Глухова, П. Полуботок, «не їдучи до свого дому, спершу відвідав бутністю своєю його милість пана писаря генерального» [10, 17].

Але недовгим було самостійне правління українських урядовців. У травні 1722 р. (ще при житті І. Скоропадського) замість гетьманського правління в Глухові з'являється І Малоросійська колегія на чолі із Степаном Вельяміновим. А через рік, 23 червня, з'являється ще один імператорський указ: «Всем ведомо, что с Богдана Хмельницкого до Скоропадского все гетманы явились изменниками, от чего много потерпело государство Русское, особенно Малороссия, и потому надобно приискать в гетманы верного и надежного человека, а пока такой найдется, определено правительство, которому надлежит повиноваться и не докучать насчет гетманского выбора» [17, 410]. Після такої інструкції Петра I керманічі України – гетьман Павло Полуботок, генеральний писар Семен Савич та генеральний суддя Іван Чорниш, залишивши свої справи і уряди Малоросійської колегії, 13 червня виїхали з Глухова до столиці «у санктпетербурзьку дорогу» [10, 38].

Почалися допити. Автор «Історії Русів» переповідає про те, що довелось пережити українським керманічам: «Особа, що не призналася до вини, мусила витерпіти все те тортурями через три прийоми або зміни, і різним знаряддям, а наостанку вогняним, себто розпеченою залізною шиною і розтопленою сіркою.

Таким чином, коли Писар Генеральний Савич

у тій Тайній Канцелярії запитуваний був самим Государем: «Чи він знає про лихий замір товаришів його і земляків, які душили баранів?», а він відповідав на теє із звичайною тогочасною Малоросійською чемністю: «Не скажу Ваше ці!», то за тії слова, за туо чемність дістав з першого разу доброго поличника, а далі засуджений був на тортури...» [16, 286].

10 листопада 1723 р. п'ятнадцять козацьких старшин на чолі з наказним гетьманом були заточені в колодки і відправлені до Петропавлівської фортеці. Залишились на волі тільки їх служники, у тому числі семеро Семена Савича [15, 417].

Нова імператриця Катерина I Олексіївна одним із перших своїх наказів від 4 лютого 1725 р. звільняє українських арештантів із в'язниці, але дозволяє жити лише в Санкт-Петербурзі. Моральні стреси, фізичні страждання вплинули на здоров'я С. Савича. Він помер, вірогідніше всього, навесні 1725 р. Похований в Невському монастирі [17, 434].

Ми припускаємо, що після визволення українців із в'язниці Катерина I повернула їм все майно, відмінивши наказ свого попередника про конфіскацію всього рухомого і нерухомого майна, маєтків та житлових будинків. Це було зроблено для того, щоб безперешкодно залучити кошти козацької старшини на розбудову Петербургу [17, 434].

Після річного поневіряння дружині С. Савича в лютому 1725 р. було повернуто її законне майно, у тому числі і землеволодіння [19, 23]. Вона померла у 1729 р. і була похована у Глухові в родинному склепі на цвинтарі біля Михайлівської церкви (не збереглась). Тут також ховали всіх близьких та далеких родичів родини Савичів: у 1723 р. – онуку наказного гетьмана П. Полуботка Уляну Андріївну Полуботок, у 1730 р. – генерального осавула Василя Яковича Жураковського (?-1730), роком раніше його дружину Марію Григорівну Жураківську (?-1729, в дівочтві Максимович), 1747 р. – члена Генеральної військової канцелярії бригадира Івана Кіндратовича Шитика [18, 112].

У Семена та Тетяни було троє дітей. Найстарший Федір народився приблизно у 1691 р., дата народження доньки Марії невідома. Наймолодший Григорій з'явився на світ у 1725 р. [3, 322, 323, 396].

Про Федора Семеновича Савича (бл. 1691-1750) при житті батька майже нічого невідомо. Однак у 1725 р. він одержує звання бунчукового товариша [20, 298]. Це була група заможного козацтва, що виникла в 70-х роках XVII ст. Вона знаходилась на державній і військовій службі, але була вилучена з-під влади сотенної і полкової старшини і підпорядковувалась безпосередньо гетьману. Характерним явищем у середовищі бунчукових товаришів був принцип родової спадковості.

Бунчукове товариство виконувало доручення центральної влади (гетьмана, Генеральної військової канцелярії): командування окремими

загонами, зустріч і супровід коронованих осіб, супровід гетьмана в поїздках, пишний почет при гетьмані, участь у судовому слідстві, дипломатичні стосунки, участь у перекладі і зведенні правничих книг, складання інструкцій для комісарів, складання опису речей після смерті старшин різного рангу, послуги перевезення, догляд за будівництвом, виправленням шляхів, гетьманськими маєтностями, поштою на окремих трактах, керування похідною канцелярією гетьмана, роздача державної допомоги бідним та неміщим тощо [3, 3-4].

У званні бунчукового товариша Ф. Савич перебував упродовж 1725-1750 рр. Це було підтверджено універсалом від 13 вересня 1735 р. Наступного року він отримав ще і звання військового товариша. Дружиною Ф. Савича була Настасія Петрівна N (бл. 1703-?) [3, 323].

У другій половині XVIII ст. статус військових товаришів був майже обов'язковою сходинкою для службового росту синів генеральної та полкової старшини і бунчукових товаришів. Часто звання або чин військового товариша надавалися як підвищення «за служби предків». Головним обов'язком при цьому була військова служба, яка утримувалася власним коштом. Військових товаришів, насамперед, залучали до бойових походів, роботи у різних комісіях, заготівлі провіанту та фуражу, в полковій канцелярії, для перекладу листів із польської та латинської мов, для нагляду за шляхами і поштовими трактами, будівництвом у Глухові і Батурині гетьманських резиденцій та виробничих споруд (наприклад, Федір Федорович Савич), за спорудженням фортець, для обліку гербового паперу. Проживали військові товариші, як правило, на території полку, і підпорядковувалися Генеральній військовій канцелярії або Малоросійській колегії [20, 305-306].

У 1725 р. з подачі бригадира Вельямінова на всіх власників приватних маєтків Лівобережної України було накладено величезні податки. Але через два роки, коли у 1727 р. на зміну Катерині I прийшов малолітній Петро II, великі податки скасували, залишивши тільки ті, які належало збирати згідно з «пунктами Богдана Хмельницького» [11, 234-235]. Це помітно підвищило доходи родини Савичів, однак викликало і певні майнові проблеми. Так протягом 1726-1736 рр. Федір Савич був змушений вести суперечку за ґрунти у с. Слоут із сином бунчукового товариша Романом Михайловичем Білоцерківцем, секунд-майором Кирасирського полку Федором Юстом та полтавським полковником Василем Васильовичем Кочубеєм, одруженим на доньці гетьмана Лівобережної України Данила Павловича Апостола Настасії [3, 37, 190].

Влітку 1729 р. канцеляристи провели перепис сіл і маєтностей, з'ясовуючи їх власників. Зібраний матеріал був систематизований і перевірений в

полках. Усні свідчення доповнювалися документами, як то універсали та пожалування. Так виникли полкові книги Генерального слідства про маєтності [21, 188]. На основі нових даних у 1732 р. Федору Семеновичу Савичу було підтверджено право володіння на 9 убогих підданих у с. Гута Чудиська і 24 убогих в с. Дегтярівка Волинської сотні. Відомо, що 2 лютого 1733 р. значковий товариш Стародубського полку Роман Кровницький (?-1735 – 1737-?) продав Федору Савичу за 100 карбованців двір у Стародубі.

У 1736 р. Федір Семенович отримав двір у сл. Веригінська Глухівської сотні, 1 двір підсусідків у м. Бахмач та приїжджий двір у с. Пальчики Батуринської сотні. Станом на 1738 р. він володів 14 хатами посполитих с. Загоровки Борзнянської сотні, постійним двором і шинком у с. В. Загоровці Борзнянської сотні, а також постійними дворами у Батурині та у с. Пальчиках. Однак найбільші володіння Ф. Савича були у с. Слоуті (або як говорили в той час Слоути) Глухівської сотні (43 двори посполитих та 14 підсусідських).

У цей час Федір Семенович мешкав у с. Медвежому [3, 195, 323] (нині – с. Ведмеже Рогинської сільської ради Роменського району Сумської області) [24, 2]. У селі мали володіння й інші Савичі. Так у значкового товариша Лубенського полку Федора Васильовича Савича (1720-?) був житловий двір та три двори малограунтових не могучих, 9 тяглих та 3 піших убогих посполитих. 1747 року у Ведмежому підданих убогих налічувалось уже 15 дворів на 17 хат та 10 піших підсусідків і житловий двір, 15 дворів найманих людей та 2 шинки. [3, 323].

Донька генерального писаря Марія Семенівна Савич була одружена з Романом Федоровичем Чарниш-Бороховичем (?-ран. 1723) – значним військовим товаришем, наказним полтавським полковником (1711), полковим осавулом гадяцьким, бунчуковим товаришем. Її другим чоловіком став майор Юрій Федорович Єропкін. У 1744 р. за нею числився спадок чоловіка на 185 димів і 5 кол¹. [3, 46, 396].

Наймолодший син С. Савича Григорій народився у 1725 р. Він розпочав службу 1 вересня 1747 р., а вже 4 жовтня 1749 р. став значковим товаришем Лубенського полку. З 23 вересня 1779 р. він – військовий товариш. Був при Германландському і Борисоглібському драгунських полках за полкового комісара [3, 322].

Онуки генерального писаря поєднали рід Савичів з відомими родами Ханенків та Якубовичів. У Федора Семеновича з дружиною Настасією Петрівною було два сини – Федір (?-1778) та Петро (1729-1772). Федір Федорович народився в с. Ведмеже на Роменщині. Універсалом від 2 травня 1750 р. за служби прадіда, діда і батька отримав чин бунчукового товариша. Був присутній у Генеральному військовому суді.

1. Так значиться в оригіналі

Абшитований у 1768 р.

Дружиною Ф.Ф. Савича стала Марія Яківна Якубович (1730-1790) – донька генерального осавула. Її рідний брат Андрій (1744-?) був хрещеником імператриці Єлизавети Петрівни і разом з братом Дем'яном (1747-?) служив у лейб-гвардії Ізмайлівського полку [3, 213-214, 323, 425].

Федір Федорович Савич уславив себе і як відомий архітектор. Першим його творінням у співавторстві з учителем А. Квасовим та М. Мостипановим став Троїцький собор у Глухові. Упродовж 1766-1782 рр. за проектом А. Квасова Ф. Савич зводив будинок другої Малоросійської колегії – службової резиденції генерал-губернатора Малоросії П.О. Румянцева [23, 4].

Молодший син Ф.С. Савича Петро (14 травня 1729-раніше 1772) служив при Генеральній військовій канцелярії з грудня 1747 р. до 1749 р., а у березні 1749 р. став військовим канцеляристом, отримавши 2 травня 1750 р. звання бунчукового товариша. Його служба спочатку проходила в Лубенському полку, згодом – у Стародубському. Відомо, що у 1751 р. він супроводжував гетьмана К. Розумовського у подорожі до Глухова, 1754 р. був призначений на службу до Ніжинського полку. В 1757 р. П.Ф. Савич вдало одружився на донці генерального хорунжого Настасії Миколаївні Ханенко (1737-?) [3, 322-323]. Нагадаємо, що Микола Данилович Ханенко був визначним політичним і державним діячем Гетьманщини, дипломатом та мемуаристом, генеральним хорунжим [7, 1007]. Він вів «Щоденник», у якому 8 жовтня 1752 р. записав: «обѣдаль въ Слоутѣ, а около вечерень прибыль въ Глуховъ» [24, 18].

Подружжя виховало синів Федора (1747-?) та Степана (1753-?), які в 1779 р. служили в Угорському гусарському полку.

У 1761 р. П.Ф. Савич три місяці знаходився у Глухові при гетьмані К. Розумовському. Мав у Стародубі двір: 1 хату господаря, при ній кімнату прибудовану, 2 комори. В ній жив посполитий. Двір на місці шляхетському дістався від предків у спадок. Володів х. Жигалкою у Новоміській сотні поблизу с. Білого Колодязя, де мав греблю з млином на р. Вепринці, винокурню, постійний дім і 13 дворів підданих. У його володінні також знаходилось с. Кривець Топальської сотні, млин, 64 двори підданих [3, 322-323].

Федір Федорович Савич разом із Марією Яківною Якубович мали трьох дітей – доньок Настасію та Ганну та сина Якова (1753-?). М. Ханенко у «Щоденнику...» зазначав, що «15 октоврія (1753 року-Авт.) ... у г. Якубовича обѣдаль зъ Гудовичемъ, которому вѣдомость пришла, что внукъ ему отъ дочери его, а Федора Савича жены, родился сего мѣсяця 9-го числа, Яковъ...» [24, 18].

Настасія Федорівна була одружена з Григорієм

Васильовичем Пирятинським (1765-?) – військовим товаришем (1782), який не мав підданих. Подружжя мало сина Іван.

Ганна Федорівна (1742-?) в 1767 р. одружилася з Андрієм Андрійовичем Полетикою (1740-?). 1758 року він розпочав службу на посаді військового канцеляриста у Генеральній військовій канцелярії, 12 листопада 1763 р. став військовим товаришем, а 1767 р. – бунчуковим товаришем Лубенського полку. Мав 320 підданих у 1 місті, 1 селі і 4 хуторах [3, 285, 293].

На цьому, звичайно ж, рід Савичів не закінчується. Їх сімейний архів (універсали, купчі, інші фамільні акти 1657-1711 рр.) зберігався в с. Писарівка на Сумщині, м. Богодухів Золотоноського повіту Полтавської губернії. Частина документів, що мала відношення до с. Слоут, знаходилась в архіві О.Ф.фон дер Бріггена [25, 1].

Дослідження еволюції старшинського роду Савичів, періоди їх політичного підйому та занепаду вказують на те, що після вимушеної опозиції в 20-х рр. XVIII ст. молоді представники Савичів завдяки шлюбом з впливовими родами дещо повернули собі вплив у тогочасному українському суспільстві. Це сталося ще й внаслідок того, що владні старшинські родини першої половини XVIII ст. протягом 1764-1782 рр. переорієнтовувалися на російську суспільну ієрархію.

Посилання

1. Кривошея В.В. Національна еліта Гетьманщини (персональний склад і генеалогія козацької старшини. 1648-1782). – К., 1998. – Ч. 1. – С. 14.
2. Кривошея І.І. Неурядова старшина Гетьманщини і міщанська верхівка в середині XVIII ст. // Сіверянський літопис. – 2009 – № 2-3. – С. 40-49.
3. Кривошея В.В., Кривошея І.І., Кривошея О.В. Неурядова старшина Гетьманщини. – К.: Стило, 2009. – 432 с.
4. Окиншевич Л. Значення військового товариства в Україні-Гетьманщині XVII-XVIII ст. // Записки наукового товариства імені Шевченка. Т. CLVII. – Мюнхен, 1948. – С. 56-59.
5. Швидько Г.К. Бунчукові товариші // Українське козацтво: Мала енциклопедія. / Керівн. авт. кол. Ф.Г. Турченко. Відп. ред. С.Р. Лях. – К. – Запоріжжя, 2006. – С. 62.
6. Шевчук В. Примітки до «Діаріуша або журналу...» Миколи Ханенка // Київська старовина. – 1994. – № 1 (січень – лютий). – С. 31-37.
7. Довідник з історії України (А – Я) / За заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста. // Прокопович Сава. – К.: Генеза, 2001. – 1136 с.
8. Терлецький В.В. Глухів у житті Павла Полуботка // Збереження історико-культурних надбань Сіверщини: Матеріали третьої науково-практичної конференції. – Глухів: РВВ ГДПУ, 2004. – С. 75-79.
9. http://forum.vgd.ru/21/3379/400.htm?a=stdforum_view&o Генеалогический форум ВГД / Черниговская губерния.
10. Журнал, тобто насушна записка справ, що траплялися у Військовій Генеральній канцелярії від смерті ясненьовського його милості пана Іоанна Скоропадського, військ його імператорської пресвітлої величності Запорозьких обох боків Дніпра. Початий року 1722, місяця липня 3 дня [Записи Пилипа Борзаківського] / Переклад з книжної української Валерія Шевчука // Київська старовина. – 1994. – № 3. – С. 15-39.
11. Вечерський В.В. Гетьманські столиці України. – К.,

2008. – 256 с.

12. Антонович В. Про козацькі часи на Україні. – К.: Дніпро, 1991. – 198 с.
13. Прицак О. Доба військових канцеляристів // Київська старовина. – 1994. – № 4. – С. 59-64 с
14. Деркач А. Глухів – гетьманська столиця. – К.: Павлим, 2000. – 176 с.
15. Костомаров Н. Павел Полуботок // Исторические произведения. – К.: Изд-во при Киев. ун-те, 1989. – С. 403-424.
16. Історія Русів / Пер. І. Драча. – К.: Рад. Письменник, 1991. – 318 с.
17. Бантыш-Каменский Д.Н. История Малой России от водворения славян в сей стране до уничтожения гетманства. – К.: Довіра, 1993. – 656 с.
18. Белашов В. І. Глухів – столиця гетьманської і Лівобережної України. – Глухів, 1996. – 146 с.
19. Генеральное следствие о маестностях Нежинского полка 1729-1730 г. – Выпуск 1 / Под редакцией Н. П. Василенко. – Чернигов, 1901. – 9-29 с.
20. Панащенко В. Бунчукові, військові і значкові товариші в Гетьманщині // Істину встановлює суд історії. Збірник на пошану Федора Павловича Шевченка. – К., 2004. – Т. 2. – 278 с.
21. Коваленко О.П. Сіверщина від давнини до сьогодення. Історичні нариси. – Суми: ЗАТ «Іса-Інтерпапір», 2009. – 310 с.
22. Електронний ресурс: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
23. Терлецький В. Архітектура Глухова 18 століття // Народна трибуна. – 1965. – № 94. – 5 серпня. – С. 4.
24. Електронний ресурс: http://library.ivfr.net/2008/03/09/shhodennik_generalnogo_khorunzhogo_mikoli_khanenka
25. Електронний ресурс: http://www.archives.gov.ua/Publicat/References/Ukrainian_elite.php.

Гриценко А.П. К вопросу генеалогии рода Савичей

Статья посвящена роли старшинской семьи Савичей в украинской истории, а также исследованию влияния государственных должностей на позиционирование в официальной иерархии власти.

Автор статьи показывает значение родственных связей генерального писаря Семена Савича и его потомков с другими известными старшинскими родами Левобережной Украины для расширения собственных земельных угодий в XVIII в.

Ключевые слова: Семен Савич, старшинские роды, генеалогия, бунчуковый товарищ, военный товарищ.

Hrytsenko A.P. To the question of genealogy of sort of Savychi

The article is devoted to the role of petty officer family of Savychi in Ukrainian history, and also to research of influence of public places on positioning in the official hierarchy of power.

The author of the article shows the importance of relatives of general clerk Semen Savych and his descendants with other known petty officer births of Left-bank Ukraine for increasing his owner's earths in the XVIII-th century.

Key words: Semen Savych, petty officer births, genealogy, mace comrade, military comrade.

03.03.2012 p.